

Rätt faderras och uppfödningmodell optimerar korsningskvigan

Det behövs mer kunskap om hur ras och uppfödningmodell påverkar avkomman vid kötttrassemin i mjölkkobesättningar. Ett nyligen avslutat försök vid SLU Götala nöt- och lammköttforskning i Skara visar hur vi når förbättrad tillväxt, slaktutbyte och naturvårdsnytta genom en optimerad kombination av avel och uppfödning.

Användningen av kötttrassemin i mjölkkobesättningar ökar. De korsningskalvar som föds har större muskelansättning än rena mjölkraiser och därigenom också ett ökat värde på slaktkropparna. Hälften av alla kalvar som föds är kvigor och det kan vara intressant att jämföra olika raskombinationer i olika uppfödningssystemer. I det försök som redovisas här valdes ett par varianter av extensiv uppfödning på naturbetesmark under sommaren, eftersom detta är en lämplig modell för kvigor.

Fakta om försöket

I försöket jämfördes 72 kvigor med antingen SRB eller holstein som moderras, och angus eller charolais som faderras. Kvigor av varje korsningskombination fördelades på två olika uppfödningssystemer:

Den lite högre intensiteten (hög-systemet) innebar att kvigor fick en lång första stallperiod med gräs/klöverensilage kompletterat med korn, ärt och rapsexpro, därefter en betesperiod på naturbetesmark och till sist slutuppfödning på ensilage kompletterat med 20 % spannmål. De slaktades vid 20 månaders ålder.

Den låga intensiteten (låg-systemet) innebar lite senare födda kvigor som fick en kortare första stallperiod följt av naturbete, en andra stallperiod på enbart ensilage och en andra sommar på naturbete varefter de stallades in under åtta veckor och fick ensilage för slakt vid 27 månaders ålder.

Så här långt visar försöket att skillnaderna mellan holstein eller SRB som moderras var små. Tidigare har SRB-djur haft bättre köttproduktionsegenskaper än holstein, men djurmaterialet har ändrats på senare år så detta kunde inte påvisas i de resultat som presenteras här. Dock återstår att analysera köttets kvalitet från dessa djur. Uppfödningssystem och faderras hade störst effekt och det är därför bara dessa faktorer som redovisas i tabell 1 (sid 2).

Kvignas tillväxt

Den genomsnittliga tillväxten under hela uppfödningen från avvänjning till slakt var ca 1000 g/dag för kvigor i hög-systemet, medan kvigor i låg-systemet växte ca 800 g/dag.

Kvigor i hög-systemet gick inte upp något i vikt under sin enda betesperiod, medan 24–27 % av tillväxten från avvänjning till slakt kom från bete för kvigor i låg-systemet. Kvigor i låg-systemet hade 100 kg mindre levande vikt vid sin första betessläppning jämfört med de i hög-systemet, men uppvisade sedan kompensatorisk tillväxt och tog därmed igen den tillväxt de hade tappat i jämförelse med kvigor i hög-systemet.

Anguskorsning

Foto: Annelie Carlsson

Charolaiskorsning

Foto: Annelie Carlsson

Naturvårdsnytta

Det är viktigt att poängtera att oavsett tillväxtkurva under betesperioden bidrog alla kvigor till skötseln av naturbetesmarker. Kvigor i låg-systemet betade två somrar medan kvigor i hög-systemet enbart betade en sommar. Kvigor från låg-systemet hade dessutom högre tillväxt på bete. Sammantaget hävdade kvigor från låg-systemet således en större areal per djur än vad de från hög-systemet gjorde. Produktionen av ett kilo kött resulterade i 52 kvadratmeter betad naturbetesmark i medeltal för kvigor i låg-systemet, vilket är drygt tre gånger så stor yta som för kvigor i hög-systemet, där ett kilo kött gav 16 kvadratmeter hävdad naturbetesmark. Anguskorsningarna växte något mer än charolaiskvigor på bete och de förra hävdade därmed en något större betesyta.

Jämförelse av slaktkroppsegenskaper

Djuren följdes genom slakt och styckning vid Skövde slakteri, där olika delar på ena bakparten på varje djur vägdes.

Faderrasen påverkade nästan alla slaktkroppsegenskaper. Charolaiskorsningarna var tyngre och hade högre formklass, men lägre fettklass och marmorering, jämfört med anguskors-

Forts. nästa sida

Tabell 1. Foderkonsumtion, tillväxt, slaktkroppsegenskaper och naturvårdsnytta i en jämförelse av mjölk/köttraskorsningskvigor, uppdelat på uppfödningssystem och faderras.

Uppfödningssystem	Hög-systemet (slakt vid 20 månader)		Låg-systemet (slakt vid 27 månader)	
	Angus	Charolais	Angus	Charolais
Faderras				
Foderintag och foderomvandlingsförmåga				
Stallperiod 1:				
Foderkonsumtion, kg ts/djur/dag	7,2	7,3	6,0	6,3
Foderomvandling, MJ/kg tillväxt	77	75	63	64
Stallperiod 2:				
Foderkonsumtion, kg ts/djur/dag	12,6	13,4	10,3	10,6
Foderomvandling, MJ/kg tillväxt	102	102	125	131
Stallperiod 3:				
Foderkonsumtion, kg ts/djur/dag	-	-	12,2	13,2
Foderomvandling, MJ/kg tillväxt	-	-	116	118
Tillväxt i levande vikt, kg/dag				
Stallperiod 1	1,20	1,21	1,15	1,17
Betesperiod 1	-0,16	-0,09	0,58	0,65
Stallperiod 2	1,50	1,56	0,89	0,82
Betesperiod 2	-	-	0,31	0,37
Stallperiod 3	-	-	1,25	1,35
Från insättning till slakt	0,99	1,04	0,80	0,83
Slaktkroppsegenskaper				
Slaktvikt, kg	322	348	352	372
Slaktutbyte, %	50,8	51,3	50,0	50,4
Formklass ^a	6,7	7,3	6,6	7,1
Fettklass ^b	10,4	10,1	9,8	8,6
Marmorering ^c	3,3	2,0	2,7	1,5
Putsfett, % av bakpart	17,0	13,7	15,2	9,6
Ben, % av bakpart	18,6	19,2	19,3	20,2
Detaljer, % av bakpart	35,3	37,5	36,3	40,3
Nöt 2 ^d , % av bakpart	19,3	18,5	19,5	21,2
Nöt 3 ^e , % av bakpart	9,8	11,0	9,6	8,7
Naturvårdsnytta				
Naturbete, ha/djur	0,36	0,33	1,32	1,14
Naturbete, m ² /kg kött	18	15	58	46

^a Formklass: 6 = O+, 7 = R-, 8 = R. ^b Fettklass: 8 = 3, 9 = 3+, 10 = 4-, 11 = 4.

^c Marmorering: 1 = ingen, 5 = riklig. ^d Nöt 2 = köttsortering med 10 % fett.

^e Nöt 3 = köttsortering med 23 % fett.

ningarna. Vid styckning hade kvigor efter charolaistjur större andel av värdefulla styckningsdetaljer och ben, men en lägre andel putsfett. Detta beror på att tyngre raser, såsom charolais, ansätter en större andel muskler, medan lätta köttraser, såsom angus, ansätter en större andel fett. Den högre marmoreringen hos anguskorsningarna kan ge en positiv effekt på köttets mörhet och saftighet.

Kvigor i låg-systemet, som slaktades vid 27 månaders ålder, hade tyngre slaktkroppar men lägre slaktutbyte samt lägre fett-

klass och marmorering jämfört med kvigor i hög-systemet, som slaktades vid 20 månaders ålder. Följaktligen innehöll bakparter av kvigor från låg-systemet en mindre andel putsfett och en tendens till mindre andel av så kallad nöt 3 (färs- och grytbitskött med 23 % fetthalt), men en större andel styckningsdetaljer, nöt 2 (färs- och grytbitskött med 10 % fetthalt) och ben, jämfört med bakparterna från kvigor i hög-systemet.

Vår jämförelse visar att slaktkropparna från charolaiskvigor i låg-systemet skiljde sig från alla övriga kombinationer genom lägre fettklass och marmorering samt mindre mängder putsfett och nöt 3, men högre andel styckningsdetaljer, nöt 2 och ben. Resultaten indikerar att charolaiskorsningarna i låg-systemet inte var riktigt slaktmogna utan slaktades något för tidigt i jämförelse med de andra kvigor.

Förutom de produktionsegenskaper som redovisas här kommer utvecklingen av intramuskulärt fett, köttkvalitet, produktionsekonomi och miljöpåverkan för de olika uppfödningssystemen och korsningskombinationerna att undersökas.

Studien finansierades av Forskningsrådet Formas, Västra Götalandsregionen, Nötkreatursstiftelsen Skaraborg, Agrovästs nöt- och lammköttprogram inklusive Stiftelsen Lantbruksforskning, med grundanslag från Sveriges lantbruksuniversitet (SLU).

Anna Hessle, SLU, Inst. för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd, tel: 0511-671 43, e-post: anna.hessle@slu.se

Ulrika Åkesson, Svenska Köttföretagen, tel: 010-130 89 07, e-post: ulrika.akesson@svenskakottforetagen.se

Lästips:

Hessle, A., Dahlström, F., Lans, J., Karlsson, A.H. & Carlsson, A. 2024. Beef production systems with dairy x beef heifers based on forage and semi-natural grassland. Acta Agriculturae Scandinavica Section A – Animal Science <http://dx.doi.org/10.1080/09064702.2024.2305366>

Boka datum redan nu!

Sommarmöte

Torsdagen 25–Fredagen 26 juli 2024
Lanna Lodge, 20 km väster om Örebro

På programmet står flera gårdsbesök, bl.a. hos Lars Eric Anderson och Ann-Charlotte Wallenhammar på Åkerby Säteri. Där tittar vi på rödklöverförsök och köttproduktion på naturbetesmarker.

Mer information i kommande vallbrev, på Svenska Vallföreningens hemsida, www.svenskavall.se och www.lannalodge.se

Varmt välkommen!
Örebro läns Vallförening

Köp Beteskalendern nu!

Svenska Vallföreningen har tagit fram en beteskalender för att bättre kunna styra och utnyttja betet till främst mjölkkor och ungdjur. Med den får du en god överblick över hur dina beten fungerar och producerar över säsongen.

I beteskalendern noterar du var djuren betar, skötselåtgärder som t.ex. gödsling och skörd/putsning men också mjölmängd och foder på stall. Efter betessäsongen kan du använda uppgifterna för att göra en efterkalkyl för betet.

Är du intresserad av att börja använda beteskalendern så hör av dig till Maria Wahlquist för att köpa ett exemplar, som kostar 100 kr (så kommer den i en grön mapp tillsammans med en uppsättning tuschpennor, färdig att använda)!

Läs mera: www.svenskavall.se

Maria Wahlquist, Lagestorp, Vallåkra,
tel: 076-771 42 44, e-post: vallquist@gmail.com

SustAinimal – Betesskötsel i norra Sverige – en enkätstudie

I norra Sverige domineras jordbruksmarken av vall för ensilage och åkermarksbete. Andelen naturbetesmark och jordbruksmark för spannmål är betydligt lägre. För att öka kunskapen om nuvarande betesstrategier samt skötsel och utmaningar med åkermarksbete och naturbete genomfördes en enkätstudie bland Norrmejeriers mjölkgårdar i norra Sverige. Studien finansierades av Norrmejerier och Formas, och var en del av centrumbildningen SustAinimal, www.sustainimal.se.

En enkät skickades ut till 308 mjölkgårdar, varav 53 ekologiska, i norra Sverige (Norrbottnens och Västerbottnens län samt delar av Västernorrlands och Jämtlands län) under december 2021. Enkäten var komprimerad till en A4-sida för att underlätta hantering och innehöll både kryssfrågor och öppna frågeställningar. Det var obligatoriskt för Norrmejeriers medlemmar att svara på enkäten, vilket innebar en hög svarsfrekvens på 98% (302 av 308 mjölkgårdar svarade).

I norra Sverige dominerar åkermarksbete

Majoriteten (39 %) av mjölkgårdarna i norra Sverige har korna på bete 3–3,5 månader per år, men så många som 31 % har dem på bete 4–5 månader. Avståndet mellan ladugård och betesmark varierar, men mjölkorna betar i huvudsak inom en halv kilometer (variation 0–1,5 km) från ladugården, medan kvigor och sinkor betar längre bort från ladugården, 3,5 km i medeltal (0–25 km). Tiden som mjölkorna spenderar på betesmarken varje dag varierar från 7 till 24 timmar, i genomsnitt 13,5 timmar.

I norra Sverige dominerar åkermarksbete. Endast två procent av jordbruksmarken är naturbete och då främst för ungdjur och kvigor. Det vanligaste betessystemet är kontinuerligt bete (59 %) där samma betesyta är tillgänglig för korna under hela betessäsongen. Näst vanligast är rotationsbete (45 %) där betesytan är uppdelad i olika fällor, korna betar en i taget och flyttas sedan till nästa. Den minst vanliga formen av bete är blockbete (30 %) där den totala betesytan är stor, men där den faktiska betesytan styrs genom att lantbrukaren flyttar stängslet efter behov. Om man tittar specifikt på de ekologiska gårdarna är rotationsbete vanligast (69 %) och sedan kommer kontinuerligt bete (54 %) och därefter blockbete (40 %). Flera gårdar, använder en kombination av betesstrategier, därför blir summan mer än 100 %. I enkäten ställdes ingen specifik fråga om användning av rastfälla utan tillgång till betesmark. Det finns en möjlighet att delar av det som anges som kontinuerligt bete i verkligheten skulle kunna definieras som rastfälla.

De största skillnaderna mellan rotationsbete och blockbete är storleken på den totala betesytan och antalet dagar per fälla. Medelytan vid rotationsbete är 1,7 ha medan den för blockbete är 3,8 ha. Korna betar ca 6 dygn före byte av fälla vid rotationsbete medan korna som går på blockbete byter till ett nytt block först efter ca 22 dygn. Antalet dygn som betet får växa mellan betesomgångarna är 16–17 dygn oavsett om det är rotationsbete eller blockbete som används.

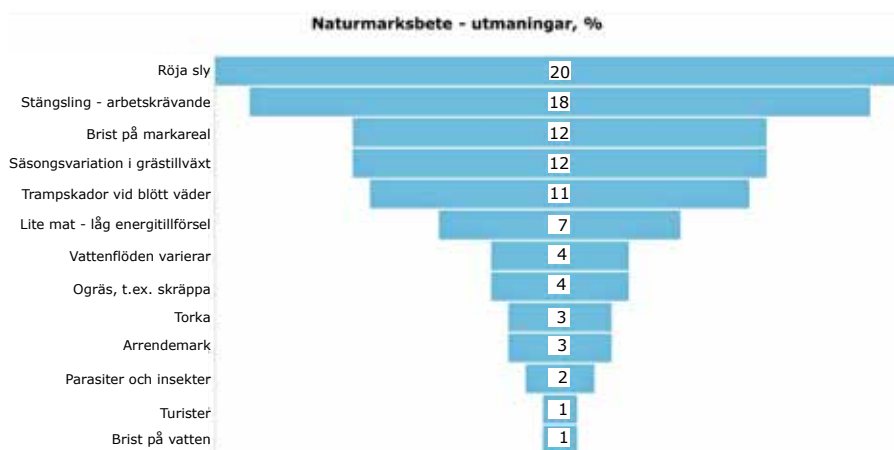

Foto: Jan Lindmark

Utmaningar med naturbete och åkermarksbete

Både naturbete och åkermarksbete är förenat med flera utmaningar. De största utmaningarna med naturbeten enligt enkätsvaren är att det är tidskrävande att röja sly (20 %) samt sätta upp och laga stängsel (18 %) (figur 1). Andra utmaningar som nämns är brist på lämplig naturbetesmark i närheten av gården (12 %), att grästillsvuxen varierar över säsongen och att näringstillgången är liten eller varierar. Vissa gårdar nämner också utmaningar som ogräs (4 %), främst skräppa, och att marken är för blöt och därmed blir upptrampad och förstörd. De ekologiska gårdarna anger slyröjning (35 %) och säsongsvariation i betestillgången (23 %) som de största utmaningarna.

Även åkermarksbete är förenat med utmaningar och enligt undersökningen är den största utmaningen problem med blöta marker (30 %) och därmed trampskador (figur 2, sid 4). Andra utmaningar som nämns är brist på areal (17 %), torra (12 %), ogräs (10 %) och tidskrävande arbete med att laga och sätta upp stängsel (8 %) samt att bibehålla mjölkproduktionen. De ekologiska gårdarna anger blöta marker (47 %) och ogräs (17 %) som de största utmaningarna.

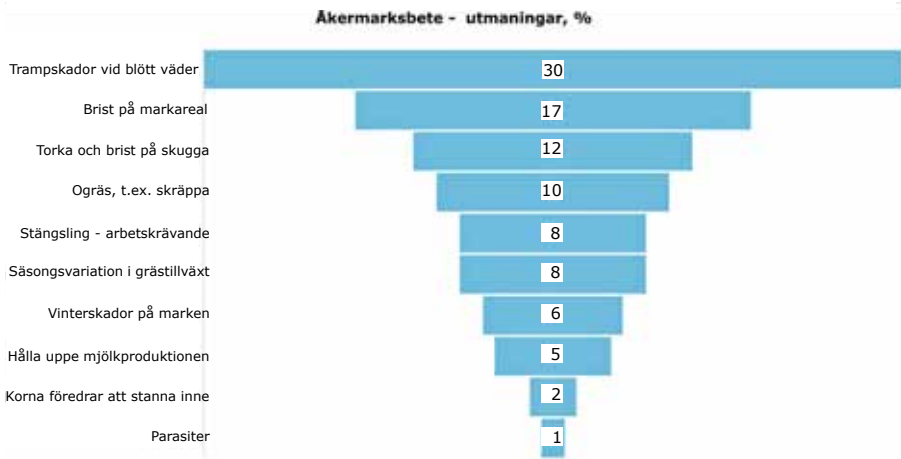

Figur 1. Utmaningar vid bete på naturbetesmark med mjölkkor i norra Sverige (baserat på svar från 36 % av 302 deltagande gårdar).

Kunskapsutbyte och testgårdar

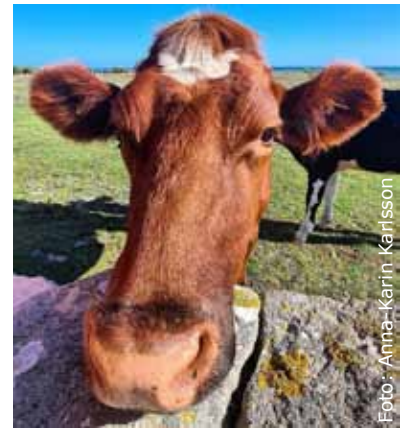
Överlag gav svaren från enkäten en god bild av nuläget gällande betesskötsel och dess utmaningar i norra Sverige. Efter nulägesanalysen har några mjölkgårdar valts ut för att fungera som inspirerande exempel, men också som testgårdar för utveckling och optimering av betesskötseln (se Svenska Vallbrev 2024:1).

Forts. nästa sida

Figur 2. Utmaningar vid bete på åkermark med mjölkkor i norra Sverige (baserat på svar från 75 % av 302 deltagande gårdar).

Anna-Karin Karlsson, RISE, Avd. jordbruk och livsmedel,
tel: 073-064 29 27, e-post: anna-karin.karlsson@ri.se
Nilla Nilsson-Linde, SLU, Inst. för växtproduktionsekologi,
tel: 070-662 74 05, e-post: nilla.nilsson-linde@slu.se

Lästips:

Jamieson, A & Hessle, A. 2021. Hinder och möjligheter för ökad naturbetesdrift ur ett lantbrukarperspektiv. *SustAnimal Reports* 1. www.sustainimal.se
Karlsson, A.-K., Krizsan, S.J. & Nilsson-Linde, N. 2024. *SustAnimal Grazing Living Lab – a survey of grazing management on dairy farms in northern Sweden. Acta Agriculture Scandinavica, Section B – Soil & Plant Science* 74:1, 1–6, DOI: 10.1080/09064710.2024.2304757

Digital övervakning av parasiter – hur ska vi tänka i framtiden?

Infektioner med magtarmmaskar är den vanligaste och mest produktionsbegränsande hälsostörningen hos betesdjur. I tempererat klimat, som i Sverige, är mellanstora löpmagsmasken, *Ostertagia ostertagi*, tillsammans med tunntarmsmasken, *Cooperia oncophora*, huvudsak till subkliniska produktionsförluster hos nötkreatur. Infektioner av betesburna parasiter kan till stor del förebyggas genom goda betesrutiner, men ibland är det ändå nödvändigt att avmaska betesdjuren. Den studie som presenteras här har gjorts inom centrubildningen SustAnimal, www.sustainimal.se, och har finansierats av Forskningsrådet Formas, EIP-Agri, Västra Götalandsregionen och SLU.

Vilka avmaskningsrutiner har använts hittills?

Traditionellt har avmaskning gjorts på gruppnivå. För att minska risken för resistens mot avmaskningsmedel föreslås numera en minimerad användning av avmaskningsmedel genom att endast de djur som har en hög infektionsgrad behandlas, medan individer som har mindre parasitsmitta inte behandlas. Sådan så kallad riktad selektiv behandling behöver dock baseras på någon indikator, t.ex. äggutskiljning i träck eller viktminskning.

Om en grupp betesdjur blir infekterade av betesburna parasiter är det viktigt att behandlingen sätts in tidigt, dels för det infekterade djurets skull, men även för att förhindra att enstaka infekterade djur smittar ner betet för resten av gruppen. Olika djur skiljer ut olika mycket parasitägg. Individer som bidrar oproportionerligt mycket till betessmittan kallar man ibland för ”superspridare”. För att kunna tillämpa riktad selektiv avmaskning skulle man behöva hitta indikatorer som kan påvisa en parasitinfektion tidigare än vad äggutskiljning i träck eller viktminskning gör, och särskilt skulle man vilja identifiera superspridarna.

Vi vet att betesdjurs beteende förändras när de blir infekterade av magtarm-parasiter. Kontinuerlig automatisk registrering av beteendet skulle därmed kunna vara ett sätt att tidigt påvisa eventuell parasitinfektion. Med hjälp av sensorbaserade tröskelvärden skulle man potentiellt därmed kunna identifiera och selektivt behandla superspridarna.

Hur gjorde vi denna studie och vad kom vi fram till?

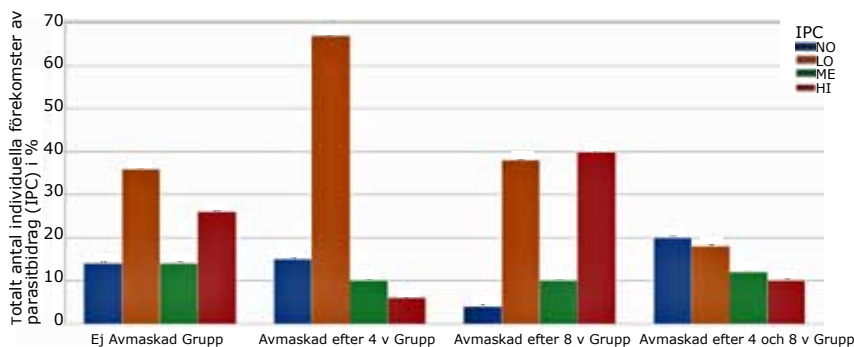
Denna studie syftade till att undersöka hur betande nötkreaturs aktivitet är relaterad till deras individuella bidrag till parasit-smitta på betet (IPC). Femtioåtta förstagångsbetande mjölkkrasstutar (19 SRB och 39 holstein) ingick i försöket som varade tio veckor under försommaren 2022. Stutarna försågs med en sensor (IceQube) på ena bakbenet. Sensorn registrerade kontinuerligt djurets aktivitet, dvs. ligg- och ståtid, antal liggsejourer, antal steg samt rörelseindex (ett mått på total aktivitet). Djuren delades in i fyra försöksgrupper som skulle vara olika mycket exponerade för betesburna parasiter. De behandlades därför med avmaskningsmedlet ivermektin (IVM PO, Boehringer Ingelheim, 0,5 mg/kg vikt) vid olika tidpunkter; fyra eller åtta veckor efter betessläpp, vid båda tillfällena eller inte alls. Djuren vägdes regelbundet och träckprov togs för parasittestning. Alla grupper hölls på naturbetesmarker som varit betade av nötkreatur året innan och som därmed var naturligt kontaminerade med magtarmmaskar.

Eftersom individuella djur reagerar olika på parasitinfektioner och andra hälsostörningar är det en utmaning att skapa en modell som utifrån deras beteende kan påvisa sjukdom. För

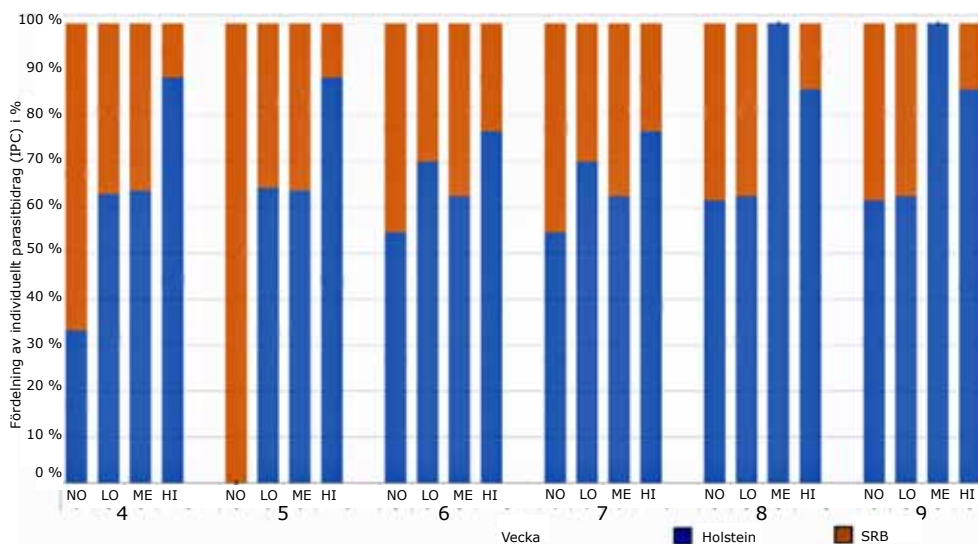
det första har olika djur inom en betesgrupp olika mottaglighet och motståndskraft mot infektioner. För det andra kan samma djur ändra sin hälsostatus flera gånger under betessäsongen och en sådan övergång kan påverkas av flera oberoende faktorer, som t.ex. ras. För att förenkla jämförelsen av hur de olika djuren bidrog till betessmittan, delades de in olika grupper beroende på hur många parasitäggs som fanns i träcken vid varje provtillfälle (uttryckt i EPG, ägg per gram träck): (NO = <20 EPG, LO = 20–150, ME = 150–250 och HI = >250 EPG). Denna indelning gjordes i efterhand, i samband med analys av resultaten, och är inte samma gruppindelning som gjordes inför betessläppning. Hur djur med olika EPG fördelas över de fyra avmaskningsgrupperna framgår i figur 1. Figur 2 visar fördelningen av IPC beroende på ras över försökstiden.

Individer med lägre IPC-nivå var mer aktiva jämfört med individer med högre parasitantal (högre IPC), både avseende antal steg och rörelseindex. Däremot påverkade inte IPC-nivån hur länge djuren låg varje gång de lade sig eller stod när de ställt sig upp. Holsteinstutar låg i genomsnitt längre dagligen än SRB-stutar, 683 minuter per dag jämfört med SRB-stutar som i genomsnitt låg 663 minuter.

Resultaten visar hur viktigt det enskilda djurets bidrag till betessmittan är, dvs. identifiera superspridarna! För att det ska bli möjligt behöver vi förstå hur olika faktorer, som t.ex. djurens ras, påverkar deras beteende och mottaglighet för sjukdom. Genom att använda dessa insikter kan vi utveckla mer riktade och hållbara strategier för att hantera parasitinfektioner hos betesdjur.

Figur 1. Antal gånger under hela försöket som djur i de olika försöksgrupperna (ej avmaskad, avmaskad efter fyra veckor, åtta veckor eller fyra plus åtta veckor) har blivit klassade i IPC-grupperna NO (ingen parasitsmitta), LO (låg smitta), ME (medel) eller HI (hög smittnivå).

Figur 2. Veckovis fördelning av individuellt parasitbidrag (IPC) i % mellan två raser (holstein och SRB) av förstagsångsbetande mjölkkrasstutar under en försommar. NO (ingen parasitsmitta), LO (låg smitta), ME (medel) eller HI (hög smittnivå).

Oleksiy Guzhva, SLU, Inst. för biosystem och teknologi, tel: 040-41 50 58, e-post: oleksiy.guzhva@slu.se
Anna Hessle, SLU, Inst. för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd, tel: 0511-671 43, e-post: anna.hessle@slu.se
Niclas Högberg, SLU, Inst. för kliniska vetenskaper, tel: 018-67 29 58, e-post: niclas.hogberg@slu.se
Lena Lidfors, SLU, Inst. för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd, tel: 0511-672 15, e-post: lena.lidfors@slu.se
Johan Höglund, SLU, Inst. för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap, tel: 018-67 23 71, e-post: johan.hoglund@slu.se

Lästips:

Guzhva, O., Hessle, A., Högberg, N., Lidfors, L. & Höglund, J. 2024. Hide 'N Seek: Individual behavioural responses of cattle excreting different amounts of nematode eggs – potential threshold for pasture contamination assessment. *Front. Anim. Sci.* 5. | doi: 10.3389/fanim.2024.1369677

EGF-konferens med betesworkshop 9–13 juni 2024 i Leeuwarden, Nederländerna

Nästa EGF-konferens blir den 30:e för European Grassland Federation. Temat är **Why grasslands?**

- WHAT? What is the role of grasslands in net food security?
- HOW? How do we balance ecosystem services?
- WHICH? Which methods can be used to monitor, evaluate and steer grassland management?
- WHERE? Where should we focus on which ecosystem services?
- WHOM? For whom are grasslands important?

Registrera dig till lägsta pris **senast onsdagen den 3 april**, <https://www.egf2024.com>

SVENSKA VALLBREV kommer ut med sju nummer 2024.

	Manusstopp	Utgivning
Nr 3	5 apr	3 maj
Nr 4	3 maj	31 maj
Nr 5	23 aug	20 sep
Nr 6	20 sep	18 okt
Nr 7	15 nov	13 dec

Redaktionskommitté: Nilla Nilsdotter-Linde, ansvarig utgivare, tel: 070-662 74 05, e-post: nilla.nilsdotter-linde@slu.se
Gun Bernes, tel: 070-296 51 89, e-post: gun.bernes@slu.se

Redaktion och layout: **Irene Persson**, tel: 070-616 66 27, e-post: irenee.persson@gmail.com

Vill du bli medlem i Svenska Vallföreningen? Betala 550 kr till pg. 72 27 23-4 eller bg. 108-9705 och ange namn och adress.

ISSN 1653-8064

Anders Elofsons medalj 2024 till Kristina Åkermo

Veterinär **Kristina Åkermo**, Oviken, Jämtland, har tilldelats Anders Elofsons medalj för hennes design och genomförande av företaget Oviken Ost, en framgångssaga från odling av vallen, uppfödning och skötsel av mjölkfåren till mjölkens förädling till prisbelönta ostar. Utdelningen skedde i samband med KSLA:s högtidssammankomst i Stockholm den 28 januari 2024.

Kristina Åkermo har genom att på ett ovanligt sätt använda sina veterinära och agrara kunskaper designat ett system för betets förädling helt i linje med Anders Elofsons anda. Vallen har förädlats genom 250 ostfrisiska mjölkfår. Genom genomtänkt upplägg av vallodlingen har såväl parasitfritt bete, hög produktion och för fåren och för ostens kvalitet gynnsam sammansättning av vallen kunnat erhållas. Parasitfria beten har producerats genom planerad betesrotation varierad med bärning av höst- och vinterfoder, vilket är särskilt viktigt för lammen. Den genomförda produktionen på vallen har erhållits genom professionell skötsel. Vallblandningen, inte mindre än elva arter, är vald för att passa fåren och ge betet/fodret en lämplig påverkan på mjölkens och ostens

Foto: Erik Cronberg, ©Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien

Kristina Åkermo har erhållit Anders Elofsons medalj ur Riksmarskalk Fredrik Wersälls hand.

kvalitet. Efter mjölkfårens installning i augusti får de, bortsett från lockgiva av helt korn och havre i mjölkningsgropen, endast rundbalsensilage med samma sammansättning som betena.

Kristina Åkermo är jämte sitt intresse för avancerad vallodling och avancerat utnyttjande av vallfodret också intresserad av traditionell användning av betesdjuren genom sitt engagemang i Liv i Jämtlands fåbodare ek. förening.

Betestävling i Sverige

Finansieras av Europeiska unionen

Håll utkik efter kommande betestävling. Den ingår i EU-projektet Grazing4AgroEcology (www.g4ae.eu) och genomförs av SLU och Svenska Vallföreningen. Mer information kommer i nästa nummer av Svenska Vallbrev.

Nilla Nilsdotter-Linde, SLU, Inst. för växtproduktionsekologi, tel: 018-67 14 31, e-post: nilla.nilsdotter-linde@slu.se
Anna Hesse, SLU, Inst. för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd, tel: 0511-671 43, e-post: anna.hesse@slu.se

Nya rödklövern Dante ingår i vallblandningen Mira 12

Mira 12 är en klassisk vallblandning med en kombination av arter och sorter som ger en hög skördepotential.

Mira 12 är uppdaterad med den **nya rödklövern Dante** från vår egen förädling. Dante har en utmärkt uthållighet och hög och jämn avkastning mellan skördar och skördeår vilket ger en jämn foderkvalitet.

Kontakta din säljare om du vill veta mer!

Lantmännen

Skydda ditt värdefulla ensilage med Safesil

Safesil tillverkas i Falkenberg och finns i flera olika varianter noga anpassade för svenska förhållanden.

SALINITY AB
031 - 309 25 00
info@salinity.com
order@salinity.com

SAFESIL
Ett svenskt ensileringsmedel

SiloSolve FC
Effektivt skydd mot varmgång

SiloSolve MC
Dubbelt skydd mot klostridier

SiloSolve OS
Extra skydd till det översta lagret

Säkra årets grovfoder med
SiloSolve

SVENSKA FODER